

Protokół
z kontroli problemowej przeprowadzonej w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej
w Pierzchnicy

I. Oznaczenie jednostki podlegającej kontroli:

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pierzchnicy jest jednostką organizacyjną gminy utworzoną do realizowania zadań własnych i zadań zleconych gminy z zakresu pomocy społecznej. Swoim obszarem działania obejmuje 16 sołectw, w których zamieszkuje 4 769 osób. Wójtem Gminy jest Pan Stanisław Strąk.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pierzchnicy został utworzony na mocy Uchwały Nr XII/47/90 Gminnej Rady Narodowej w Pierzchnicy z dnia 11 marca 1990 roku w sprawie utworzenia jednostki budżetowej pod nazwą „Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej” w Pierzchnicy.

Ośrodek posiada własny REGON 290863377 i NIP 657-25-57-965.

Kierownikiem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pierzchnicy jest Pani Kamila Jurek.

Ośrodek działa w oparciu o:

Statut stanowiący załącznik do Uchwały Nr XIV/78/03 Rady Gminy Pierzchnica z dnia 30 grudnia 2003 r. w sprawie przyjęcia Statutu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pierzchnicy.

Zmiany do Statutu zostały wprowadzone:

- Uchwałą Nr XVIII/27/04 Rady Gminy Pierzchnica z dnia 16 maja 2004 r. – dodano zadania z zakresu ustawy z dnia 28 listopada 2003r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. Nr 228, poz. 2255 ze zm.) oraz wprowadzono zapis zobowiązujący Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej do wydania regulaminu organizacyjnego Ośrodka Pomocy Społecznej określającego strukturę organizacyjną ośrodka, zakresy czynności poszczególnych pracowników, obieg dokumentów, zastępstwa;

- Uchwałą Nr XXXI/61/05 Rady Gminy Pierzchnica z dnia 30 października 2005 r. – dodano zadania wynikające z ustawy z dnia 22 kwietnia 2005 r. o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej (Dz. U. Nr 86 poz. 732 z późn. zm.);

- Uchwałą Nr VI/6/2011 Rady Gminy Pierzchnica z dnia 28 lutego 2011 r. – dopisano zadania wynikające z ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. Nr , poz.7 z późn. zm.) oraz z ustawy z dnia 7 września 1991 r., o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 z późn. zm.) w zakresie pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie gminy Pierzchnica.

- Uchwałą Nr XIII/61/2011 Rady Gminy Pierzchnica z dnia 28 listopada 2011 r. – dodano zadania określone ustawą z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U Nr 149, poz.887).

Statut należy uaktualnić – dot. § 9, który mówi, iż decyzje z zakresu pomocy społecznej wydaje kierownik na podstawie upoważnienia Rady Gminy, co jest niezgodne z art. 110 ust. 7 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, wedle którego Wójt udziela kierownikowi Ośrodka Pomocy Społecznej upoważnienia do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości gminy. Ponadto w Statucie brak zapisów ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (Dz. U. z 2009 Nr 157, poz. 1240 ze zm.).

Regulamin pracy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej wprowadzony Zarządzeniem Nr 1/09 Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pierzchnicy z dnia 1 czerwca 2009 roku.

Regulamin organizacyjny Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej opracowany przez Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pierzchnicy i zatwierdzony przez Wójta Gminy. Regulamin należy dostosować do obecnych stanowisk pracy i zakresów czynności na poszczególnych stanowiskach.

Uchwałą Nr XVIII/28/04 Rady Gminy Pierzchnica z dnia 16 maja 2004 r. w sprawie zasad przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze. Uchwała została zmieniona Uchwałą Nr XXXVII/22/06 z dnia 11 czerwca 2006 r. – dokonano zmian w § 3 i ograniczono ilość godzin usług do 2 godz. dziennie oraz Uchwałą Nr XIV/26/08 Rady Gminy Pierzchnica z dnia 19 maja 2008r. – ustalono nowy koszt 1 godziny usług opiekuńczych na 12 zł oraz zmieniono kryteria dochodowe ich przyznawania.

Upoważnienie Wójta Gminy Pierzchnica znak: RO.0052.3.2011 z dnia 1.06.2011 r. dla p.o. kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pierzchnicy do wydawania decyzji administracyjnych w zakresie wykonywania zadań zleconych oraz do wydawania decyzji administracyjnych w celu wykonywania zadań własnych i własnych o charakterze obowiązkowym.

Upoważnienie Wójta Gminy Pierzchnica znak: RO.0052.7.2011 z dnia 1.12.2011 r. dla kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pierzchnicy do wydawania decyzji administracyjnych w zakresie wykonywania zadań zleconych oraz do wydawania decyzji administracyjnych w celu wykonywania zadań własnych i własnych o charakterze obowiązkowym.

II. Imię i nazwisko, stanowisko służbowe inspektorów oraz numer i data upoważnienia do przeprowadzenia kontroli:

Kontrolę przeprowadzili pracownicy Wydziału Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach:

1. Renata Gwóźdź – starszy specjalista w Oddziale Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Gminnego – koordynator kontroli – na podstawie upoważnienia do kontroli nr 288/2012 z dnia 27 marca 2012 roku, wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Zastępcę Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach – Panią Renatę Segiecińską.
2. Barbara Nowak - kierownik Oddziału Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Gminnego, na podstawie upoważnienia do kontroli nr 289/2012 z dnia 27 marca 2012 roku, wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Zastępcę Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach – Panią Renatę Segiecińską.
3. Zofia Syska – koordynator Wieloosobowego Stanowiska ds. Organizacyjnych - na podstawie upoważnienia do kontroli nr 290/2012 z dnia 27 marca 2012 roku, wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Zastępcę Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach – Panią Renatę Segiecińską.

Kontrola została wpisana do Książki kontroli i instruktażu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pierzchnicy pod pozycją nr 5.

III. Data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych:

Kontrolę przeprowadzono w dniach 29-30 marca i 3-4 kwietnia 2012 roku.

IV. Określenie przedmiotu kontroli i okresu objętego kontrolą:

Kontrolę przeprowadzono w oparciu o art. 22 ust. 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009 r., Nr 175, poz. 1362 ze zmianami) oraz przepisy rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2005 r. Nr 61, poz. 543).

Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2011 r. do dnia kontroli.

Przedmiotem kontroli było:

1. *Funkcjonowanie ośrodka w zakresie zatrudnienia i organizacji pracy.*
2. *Ocena realizacji zadań własnych gminy dofinansowywanych z budżetu państwa.*
3. *Jakość usług opiekuńczych na terenie gminy ze szczególnym uwzględnieniem usług świadczonych na rzecz osób niepełnosprawnych, przewlekle chorych lub osób w podeszłym wieku.*
4. *Kontrola jakości pracy socjalnej poprzez analizę indywidualnych przypadków ze szczególnym uwzględnieniem wykorzystania instrumentów pracy socjalnej - kontraktu socjalnego oraz wdrażania ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.*
5. *Zbadanie procedury opracowania i wdrażania przez gminę strategii rozwiązywania problemów społecznych.*

V. Opis stwierdzonego w wyniku kontroli stanu faktycznego, w tym ujawnionych nieprawidłowości oraz ich zakresu i skutków:

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pierzchnicy mieści się w budynku Urzędu Gminy, przy ul. 13 Stycznia 6, tel. 41 35 38 022. W wyniku przeprowadzonej wizytacji ustalono, że jednostka zajmuje trzy pomieszczenia, usytuowane na parterze, wyposażone w sprzęt umożliwiający wykonywanie pracy biurowej. Warunki lokalowe nie dają klientom możliwości swobodnego przedstawiania swoich problemów w warunkach chroniących ich prywatność.

Głównymi problemami występującymi w środowisku, wymagającymi interwencji GOPS jest ubóstwo, bezrobocie, długotrwała choroba i niepełnosprawność.

Wyplata świadczeń z pomocy społecznej realizowana jest na indywidualne konta lub w kasie Banku Spółdzielczego Chmielnik Filia Pierzchnica.

Ad. 1 Funkcjonowanie ośrodka w zakresie zatrudnienia i organizacji pracy.

W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Pierzchnicy zatrudnionych jest 8 pracowników: kierownik, księgowa, trzech pracowników socjalnych, w tym jeden przebywa na urlopie macierzyńskim, dwóch aspirantów pracy socjalnej, goniec.

Z regulaminu organizacyjnego wynika, iż w kontrolowanej jednostce są następujące stanowiska pracy: kierownik, główna księgowa, pracownik socjalny, stanowisko ds. świadczeń rodzinnych, kasjer i goniec.

Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Pierzchnicy, pracownicy socjalni posiadają odpowiednie kwalifikacje na zajmowanych stanowiskach.

Wszyscy pracownicy socjalni zatrudnieni w Ośrodku Pomocy Społecznej w Pierzchnicy posiadają legitymacje służbowe wydane według wzoru określonego rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 stycznia 2011 roku w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego (Dz. U. Nr 27, poz. 138). Do obowiązków pracowników socjalnych należy: przyjmowanie zgłoszeń klientów o udzielenie pomocy społecznej, rozpoznawanie i diagnoza potrzeb socjalnych mieszkańców, przeprowadzanie wywiadów środowiskowych i kompletowanie niezbędnej dokumentacji do przyznawania świadczeń, wnioskowanie o udzielenie pomocy, prowadzenie akt osobowych klientów.

Stan zatrudnienia pracowników socjalnych jest zgodny z art. 110 ust. 11 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U z 2009 r. Nr 175, poz. 1362 z późn. zm.). W kontrolowanej jednostce na jednego pracownika socjalnego przypada 1589 mieszkańców. (zał. nr 1 – wykaz pracowników zatrudnionych w obszarze pomocy społecznej i ich kwalifikacje).

Ad. 2. Ocena realizacji zadań własnych gminy dofinansowywanych z budżetu państwa Zasiłki stałe.

Zgodnie z danymi zawartymi w sprawozdaniu Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej oraz informacjami przekazanymi przez Kierownika Ośrodka wynika, iż w 2011 roku pomoc w formie zasiłku stałego przyznano dla 34 osób, w tym dla 28 osób samotnych. Łączna kwota wypłaconych zasiłków stałych w 2011 roku to 120 222 zł. Ponadto Ośrodek za 30 osób Ośrodek opłacał składkę zdrowotną. W 2012 roku - do dnia kontroli zasiłek stały wypłacono dla 34 osób, a za 30 odprowadzono składkę zdrowotną.

Kontroli poddano losowo wybraną dokumentację, na podstawie której wydano decyzje administracyjne nr:

GOPS.8122.Rsw/8/2010 (wywiad kontrolny z dnia 19.01.2011 r. sporządzony przez aspiranta pracy socjalnej); GOPS.8122Rsw/11/2010 (aktualizacja wywiadu powinna być w styczniu, a była sporządzona 06.03.2012r.); GOPS.8110.17.2011; GOPS.8210/st/2011; GOPS.8122Rsw/6/2010 oraz decyzja przedłużająca pomoc GOPS.8210.10.2011; GOPS.8210.19.2011; GOPS.8210.13.2011; GOPS.8141Rsw/4/2005/R; GOPS.8141Rsw/8/2005/R.

Dokumentacja prowadzona jest w teczkach osobowych opatrzonych imieniem i nazwiskiem oraz adresem klienta. Skontrolowana dokumentacja zawierała dokumenty potwierdzające opisaną w wywiadach sytuację rodzinną, zawodową, zdrowotną i materialną klienta oraz osób pozostających z nim we wspólnym gospodarstwie domowym. Dokumenty potwierdzane są „za zgodność z oryginałem”, zawierają datę wpływu do ośrodka.

W decyzjach informowano stronę o odprowadzaniu składki zdrowotnej oraz o możliwości odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty otrzymania decyzji. W podstawie prawnej wydanych decyzji przyznających zasiłki stałe widnieją aktualne publikatory: ustawy o pomocy społecznej oraz Kodeksu postępowania administracyjnego.

Decyzje wysyłane były do klientów za zwrotnym potwierdzeniem odbioru. W stosunku do trybu i zasadności przyznanych świadczeń nie wniesiono zastrzeżeń.

Zasiłki okresowe.

Zgodnie z danymi zawartymi w sprawozdaniu MPiPS-03 oraz informacjami przekazanymi przez Kierownika GOPS wynika, iż w roku 2011 pomocą okresową objęto 52 osoby. Kwoty świadczeń pokryte zostały z dotacji celowej w wysokości 40 646 zł oraz ze środków własnych – 4 797 zł. Łączny koszt zasiłków okresowych wyniósł w roku 2011 45 443 zł. W I kwartale 2012 roku z wymienionej formy wsparcia skorzystało 20 osób na kwotę 9 540 zł, w tym 635 ze środków własnych gminy. Pomoc okresowa przyznawana była przede wszystkim z powodu bezrobocia – 16 osób.

Kontroli poddano dokumentację wszystkich osób objętych pomocą okresową, na mocy której wydano decyzje administracyjne: GOPS.8211.63.2011; GOPS.8211.74.2011; GOPS.8211.23.2012; GOPS.8211.76.2011; GOPS.8211.75.2011; GOPS.8211.59.2011; GOPS.8211.8.2012; GOPS.8211.26.2012; GOPS.8211.66.2011; GOPS.8211.80.2011.

Ze skontrolowanych akt wynika, że na każdy wniosek o pomoc pracownik socjalny sporządzał wywiad środowiskowy lub jego aktualizację. W wywiadach widniały poprawki nanoszone korektorem. Poprawki dotyczyły błędów pisarskich.

W decyzjach informowano stronę o możliwości wniesienia odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty doręczenia decyzji, decyzje wysyłane były za zwrotnym potwierdzeniem odbioru lub klienti odbierali je osobiście kwitując datą i własnoręcznym podpisem. Do zasadności udzielanej pomocy nie wniesiono zastrzeżeń. Wysokość zasiłków zgodna z art. 38 ustawy o pomocy społecznej.

Zastrzeżenia budzą następujące sprawy:

GOPS.8211.12.2012; GOPS.8211o/18/2011; GOPS.8211o/21/2011; GOPS.8211.71.2011; GOPS.8211o/22/2011; GOPS.8211o/16/2011; GOPS.8211O/6/2011; GOPS.8211o/19/2011; GOPS.821128.2011; GOPS.82110/20/2011; GOPS.8123Ro/5/2011; GOPS.8211O/23/2011.

Kontrolujący nie wnoszą uwag co do zasadności i celowości przyznanej pomocy, tylko do sposobu wyliczania dochodu rodzin ubiegających się o pomoc, a co za tym idzie do wysokości przyznanej pomocy. W wyżej wymienionych przypadkach wysokość przyznanego

zasiłku okresowego nie jest zgodna z art. 38 ust 3 oraz z art. 147 ust 7 ustawy o pomocy społecznej. Do dochodów rodziny pracownicy wliczali zasiłki okresowe przyznane decyzją wcześniejszą, które stanowiły dochód utracony, zasiłki celowe w ramach programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, pracę dorywczą z jednego miesiąca oraz w kilku aktach źle wyliczona była wysokość świadczeń rodzinnych. Należy zweryfikować dochody i wysokość przyznanej pomocy.

Wieloletni program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”

Zgodnie z informacjami udzielonymi przez Kierownika GOPS, pomocą w ramach wieloletniego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” w 2011 roku objęto 253 dzieci w placówkach oświatowych na terenie gminy Pierzchnica oraz opłacono posiłek 3 dzieci, uczęszczających do szkoły poza teren gminy. Ogólny koszt programu wyniósł 285 998 zł. W ramach Programu Ośrodek udzielił zasiłku celowego dla 216 osób z 206 rodzin na kwotę 120 954 zł.

W roku 2012 do dnia kontroli Programem dożywiania objętych zostało 204 osób na terenie gminy Pierzchnica i 6 uczęszczających do szkoły w Kielcach, 53 rodziny otrzymały pomoc w formie zasiłków celowych na kwotę 20 160 zł.

Dożywianie prowadzone było w roku 2011 i jest aktualnie w niżej wymienionych placówkach oświatowych na terenie gminy Pierzchnica:

Lp.	Nazwa szkoły	Liczba dożywianych uczniów w I semestrze	Liczba dożywianych uczniów – II semestr	Liczba dożywianych uczniów – w 2012 roku	Średni koszt posiłku	Rodzaj posiłku
1.	Szkoła Podstawowa w Drugni	33	38	38	3,60 zł	Pełny obiad
2.	Szkoła Podstawowa w Pierzchnicy	74	75	74	4,90 zł 6,20 zł	Pełny obiad
3.	Gimnazjum w Pierzchnicy	74	72	67	4,90 zł 6,20 zł	Pełny obiad
4.	Przedszkole w Pierzchnicy	12	24	25	5,33 zł 6,70 zł	Śniadanie + pełny obiad

Dodatkowo w 2011 roku Ośrodek sfinansował koszt posiłku dla 9 uczniów, których do tej formy pomocy zgłosili dyrektorzy szkół (art. 6 a ustawy o ustanowieniu rządowego

programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”). W roku 2012 do dnia kontroli pomocą obiadową objętych jest 10 uczniów.

Z powyższego zestawienia wynika, iż wszystkie dzieci otrzymują pełny obiad. Decyzje przyznające dożywianie dzieci w szkole wydawane są przez Ośrodek na dany rok kalendarzowy.

Podczas kontroli sprawdzono losowo wybrane akta świadczeniobiorców dotyczące przyznanej pomocy w postaci **zasiłku celowego** w ramach realizacji wieloletniego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, na podstawie których wydano decyzje nr: GOPS:8112P.234.2011; GOPS:8112P.224.2011; GOPS:8112P.176.2011; GOPS:8112P.149.2011; GOPS:8112P.36.2011; GOPS:8112P.232.2011; GOPS:8112P.180.2011; GOPS:8112P.90.2011; GOPS:8112P.318.2011 (brak aktualizacji wywiadu i wniosku); GOPS:8112P.323.2011 (brak aktualizacji wywiadu i wniosku); GOPS.8212P.274.2011 (brak aktualizacji wywiadu i wniosku); GOPS.8212P.238.2011; GOPS.8212P.233.2011; GOPS.8212P.179.2011; GOPS.8212P.247.2011; GOPS.8212P.165.2011.

oraz pomocy w formie gorącego posiłku: GOPS.8223.182.2011; GOPS.8223.101.2011; GOPS.8223.187.2011; GOPS.8223.100.2011; GOPS.8223.10.2011; GOPS.8223.86.2011; GOPS.8223.88.2011; GOPS.8223.84.2011; GOPS.8223.133.2011; GOPS.8223.74.2011; GOPS.8223.32.2011; GOPS.8223.29.2011; GOPS.8223.171.2011; GOPS.8223.225.2011.

Do zasadności przyznanej pomocy nie wniesiono zastrzeżeń.

W okresie wakacyjnym rodziny otrzymywały zasiłek celowy w ramach wieloletniego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na zakup żywności.

Ad. 3 Jakość usług opiekuńczych na terenie gminy ze szczególnym uwzględnieniem usług świadczonych na rzecz osób niepełnosprawnych, przewlekle chorych lub osób w podeszłym wieku.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pierzchnicy realizuje usługi opiekuńcze w formie pomocy sąsiedzkiej. Zasady przyznawania usług i pobierania odpłatności reguluje Uchwała Nr XVIII/28/04 Rady Gminy Pierzchnica z dnia 16 maja 2004 r. w sprawie zasad przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze. Uchwała została zmieniona Uchwałą Nr XXXVII/22/06 z dnia 11 czerwca 2006 r. – dokonano zmian w § 3 i ograniczono ilość godzin usług do 2 godz. dziennie oraz Uchwałą Nr XIV/26/08 Rady Gminy Pierzchnica z dnia 19 maja 2008r. – ustalono nowy koszt 1 godziny usług opiekuńczych na 12 zł oraz zmieniono kryteria dochodowe ich przyznawania.

Do korzystania z usług opiekuńczych uprawnione są osoby w podeszłym wieku, chore, niepełnosprawne oraz inne wymagające pomocy osób drugich. Usługi przyznawane są decyzją administracyjną na wniosek osoby zainteresowanej po przeprowadzeniu wywiadu środowiskowego uzupełnionego dokumentacją lekarską. Wydatki na świadczone usługi podlegają zwrotowi lub w całości przez świadczeniobiorcę jeżeli dochód na osobę w rodzinie przekracza kryterium dochodowe, o którym mowa w art. 8 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej. W roku 2011 usługami objęte były 4 osoby. W roku 2012 do dnia kontroli – 3 osoby.

Sprawdzono następujące akta spraw:

GOPS.8130/Rsp/4/2011 i zmiana decyzji w części dot. ilości godzin
GOPS.8130/Rsp/4/ZM/2011; GOPS.8130/Rsp/3/2011; GOPS.8130/Rsp/4/2012;
GOPS.8130/Rsp/3/2012; GOPS.8130/Rsp/2/2011; GOPS.8130/Rsp/2/2012
GOPS.8130/Rsp/1/201.

Na podstawie analizy wyżej wymienionych akt nie stwierdzono nieprawidłowości w kompletowaniu dokumentacji i realizacji tej formy pomocy. W aktach znajduje się wywiad lub jego aktualizacja, odcinki rent i emerytur, zaświadczenia o wysokości dochodów, wnioski o zmianę ilości godzin lub wysokości odpłatności za usługę. Decyzje wysyłane za zwrotnym potwierdzeniem odbioru.

W okresie objętym kontrolą Ośrodek nie realizował zadania związanego ze świadczeniem specjalistycznych usług opiekuńczych (art. 18 ust. 1 pkt 3 ustawy o pomocy społecznej) dla osób z zaburzeniami psychicznymi w ramach zadań zleconych z zakresu administracji rządowej.

Osoby wymagające opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niezdolne do samodzielnego funkcjonowania w środowisku, którym nie można było zapewnić niezbędnej pomocy usługowej i opiekuńczej w miejscu zamieszkania, Ośrodek Pomocy Społecznej skierował do domów pomocy społecznej. W 2011 r. Ośrodek opłacał za pobyt **10 osób** umieszczonych w domu pomocy wydatkując na ten cel kwotę **147 300 zł**.

Do 30 marca 2012 roku Ośrodek opłaca za pobyt **11 osób** przebywających w domu pomocy społecznej, a w 2 kolejnych przypadkach wszczęto procedurę w celu umieszczenia w DPS. Opłaty za osoby mieszkające w domach pomocy społecznej do dnia kontroli wyniosły **53 009 zł**.

Ad 4. Kontrola jakości pracy socjalnej poprzez analizę indywidualnych przypadków ze szczególnym uwzględnieniem wykorzystania instrumentów pracy socjalnej - kontraktu socjalnego oraz wdrażania ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Praca socjalna (art. 45 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej) jest świadczona na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym. Wymogi jej prowadzenia określa art. 6 pkt 12 cyt. wyżej ustawy, gdzie określono ją jako działalność zawodową mającą na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie przez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi.

Praca socjalna w kontrolowanej jednostce podejmowana jest podczas każdego bezpośredniego kontaktu pracownika socjalnego z podopiecznymi, zarówno w środowisku domowym, jak i w siedzibie Ośrodka.

Pracownik socjalny analizuje i ocenia zjawiska, rodzące zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej, udziela informacji, wskazówek, pomocy w rozwiązywaniu spraw życiowych podopiecznych w celu przywrócenia im zdolności do samodzielnego rozwiązywania problemów, prowadzi poradnictwo dla klientów znajdujących się trudnych sytuacjach życiowych oraz aktywizuje podopiecznych.

W rozwiązywaniu trudnych problemów swoich podopiecznych kontrolowana jednostka współpracuje z Gminą Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Powiatowym Urzędem Pracy, Ośrodkiem Zdrowia, szkołami i Policją.

W 2011 r. w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Pierzchnicy zostało zawartych 11 kontraktów socjalnych, z czego wszystkie w ramach projektu systemowego PO KL „Program aktywizacji społeczno – zawodowej osób bezrobotnych w Gminie Pierzchnica”.

W 2011 roku w ramach tego Programu przeprowadzono 2 kursy zawodowe, przygotowujące do zawodu przedstawiciela handlowego z prawem jazdy kategorii B (9 osób) oraz sprzedawca z obsługą kasy fiskalnej. Zorganizowano także warsztaty z doradcą zawodowym, warsztaty umiejętności społecznych i warsztaty z psychologiem. Uczestnikami projektu były osoby bezrobotne, nieaktywne zawodowo oraz niepełnosprawne, beneficjenci otrzymali materiały szkoleniowe, certyfikaty ukończenia szkoleń oraz zasiłki celowe w ramach projektu.

W roku bieżącym kontrolowana jednostka zakłada objęcie Projektem 12 beneficjentów, którzy to po odbyciu spotkań z doradcą zawodowym i psychologiem podejmą decyzję o kierunku kursów, w których chcieliby uczestniczyć i przez to podwyższyć posiadane kwalifikacje zawodowe.

W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Pierzchnicy kontrakt socjalny nie jest wykorzystywany jako instrument pracy socjalnej. Kontrakt sporządzany jest jedynie w ramach projektu systemowego PO KL.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pierzchnicy na dzień kontroli nie miał zleconych do realizacji zadań wynikających z ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Ad.5. Zbadanie procedury opracowania i wdrażania przez gminę „Strategii rozwiązywania problemów społecznych”, w tym:

- *powołanie Zespołu roboczego,*
- *diagnoza sytuacji społecznej gminy ,*
- *analiza SWOT (opis szans i zagrożeń oraz słabych i mocnych stron gminy),*
- *określenie celów strategicznych i operacyjnych, harmonogram realizacji, sposób monitorowania realizacji strategii.*
- *realizacja celów strategicznych i operacyjnych ujętych w strategii.*

Aktualnie obowiązująca w Gminie Pierzchnica Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych została przyjęta Uchwałą Nr VII/11/2011 Rady Miasta Gminy Pierzchnica z dnia 31 marca 2011 r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Pierzchnica na lata 2011-2020 (zał. nr 2)

Gmina Pierzchnica uczestniczyła w projekcie pn. „*Od planowania do działania – nowoczesne metody zarządzania polityką społeczną*”. Projekt był realizowany w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, priorytet VII promocja integracji społecznej, Działania 7.2 Przeciwdziałania wykluczeniu i wzmocnienie sektora ekonomii społecznej, podzadanie 7.2.1 Aktywizacja zawodowa i społeczna osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Głównym celem projektu był rozwój nowoczesnych form zarządzania polityką społeczną w 7 gminach województwa świętokrzyskiego poprzez aktualizację gminnych strategii rozwiązywania problemów społecznych.

Proces aktualizacji strategii oraz sporządzanie dokumentu końcowego było prowadzone przez przedstawicieli Fundacji Rozwoju Demokracji Lokalnej w Kielcach na podstawie umowy z Gminą Pierzchnica Nr 6/OPDD/2010 z dnia 21 kwietnia 2010 r.

W tworzeniu strategii czynnie uczestniczyły osoby z różnych grup wiekowych i różnych środowisk, sołectw, organizacji pozarządowych i kościelnych, grup nieformalnych, rady gminy oraz innych jednostek mających wpływ na realizację polityki społecznej. Podstawą przyjętego podejścia były warsztaty (3 spotkania warsztatowe) prowadzone przez moderatorów FRDL. Warsztaty prowadzone były w formie pracy grupowej, dyskusji nad przedstawionymi problemami. Efekty pracy były dokumentowane. W jednostce kontrolowanej nie było dokumentacji obrazującej pracę warsztatów. Wg wyjaśnienia

Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej (zał. nr 3) dokumentacja ta jest w posiadaniu Fundacji Rozwoju Demokracji Lokalnej w Kielcach, która była autorem ostatecznego dokumentu. W posiadaniu jednostki są jedynie pisma wystosowane przez Wójta Gminy Pierzchnica zapraszające do udziału w warsztatach.

Etapy tworzenia strategii

Proces tworzenia strategii składał się z kilku etapów:

Etap I. – przedstawienie samorządowcom Gminy Pierzchnica metodologii oraz zakresu poszczególnych działań składających się na proces opracowanie strategii.

Etap II. Przeprowadzenie badania kwestionariuszowego (opracowanie wzoru ankiety i jej rozpowszechnienie). Formularz zawierał 40 pytań otwartych i zamkniętych dotyczących sytuacji społecznej gminy. Badanie przeprowadzono wśród mieszkańców gminy w wieku powyżej 18 lat. Zebrano łącznie 200 ankiet.

Etap III. Analiza danych zebranych z różnych źródeł oraz ankiety społecznej. Przygotowanie diagnozy sytuacji społecznej gminy.

Etap IV. Przygotowanie projektu strategii.

Diagnoza sytuacji Społecznej

Strategia zawiera diagnozę sytuacji społecznej gminy Pierzchnica sporządzoną w następujących obszarach:

- demografia
- poziom rozwoju infrastruktury technicznej
- sytuacja osób i rodzin
- aktywność kulturalna
- trendy społeczno-gospodarcze
- system pomocy społecznej
- współpraca władz samorządowych z organizacjami pozarządowymi
- źródła podstawowych problemów społecznych i ich identyfikacja.

Dla potrzeb identyfikacji problemów społecznych sporządzono analizę SWOT. Stała się ona podstawą do określenia priorytetów rozwoju, oceniając wewnętrzne i zewnętrzne czynniki wpływające na działania związane z programowaniem strategii.

Misja i Wizja

„Celem naszego samorządu jest wzrost jakości życia wszystkich mieszkańców Gminy, w tym także tych potrzebujących pomocy, poprzez zrównoważony rozwój oraz wykorzystanie potencjału jaki posiada Gmina”

Sformułowano też wizję, w której określono jaka będzie gmina Pierzchnica pod koniec realizacji Strategii.

Cele strategiczne

Sformułowano 5 głównych celów będących odpowiedzią na zidentyfikowane w gminie problemy społeczne:

1. Zintegrowana i aktywna społeczność poprzez wzmacnianie więzi społecznych i aktywności mieszkańców.
2. Samodzielni obywatele gminy niezależni od pomocy społecznej poprzez aktywność na rynku pracy.
3. Rodziny wzajemnie się wspierające i samodzielnie rozwiązujące problemy poprzez promowanie więzi rodzinnych i łatwiejszy dostęp do poradnictwa rodzinnego.
4. Dobre warunki kształcenia się i wyrównywanie deficytów pozwalają na aktywny i wszechstronny rozwój dzieci i młodzieży, dzięki wyrównywaniu szans edukacyjnych i atrakcyjnych form spędzania wolnego czasu.
5. Osoby starsze i niepełnosprawne aktywnie uczestniczą w życiu lokalnej społeczności, czują się potrzebne, dzięki działaniom aktywizującym i integracyjnym.

Dla w/w celów głównych określono cele strategiczne oraz działania służące ich realizacji.

Harmonogram realizacji Strategii.

Sporządzono harmonogram realizacji strategii, który zawiera: cel główny, cele strategiczne i zadania (działania) realizacyjne, instytucje odpowiedzialne za realizację zadania, źródła finansowania, okres realizacji, wskaźniki realizacji.

Zarządzanie realizacją Strategii – monitorowane i ewaluacja

W dokumencie zapisano, iż istotną rolę we wdrażaniu Strategii pełnić będą wójt Gminy Pierzchnica, rada Gminy, Zespół ds. Wdrażania i Monitorowania SRPS oraz Gminne Forum ds. Społecznych.

Zespół ds. Wdrażania i Monitorowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych ma charakter operacyjny, w skład którego wchodzi 6 osób: Przewodniczący, którym jest kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Pierzchnicy pełniący jednocześnie funkcję koordynatora wdrażania strategii oraz 5 członków. Zadaniem zespołu ma być monitoring realizacji Strategii z wykorzystaniem wskaźników, akcje informacyjne i promocyjne wdrażania strategii, opracowywanie rocznych raportów z realizacji zadań.

Wg zapisu w Strategii raport roczny powinien być sporządzony do końca lutego roku następującego po roku budżetowym, którego raport dotyczy.

Mimo, że Strategia obowiązuje od m-ca kwietnia 2012 r. do dnia kontroli nie został powołany Zespół ds. Wdrażania i Monitorowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych, nie sporządzono również raportu o realizacji Strategii za 2011 rok.

Wnioski z przeprowadzonej kontroli:

W trakcie kontroli nie stwierdzono uchybień w zakresie sposobu ustalania uprawnień do świadczeń z pomocy społecznej. Pomoc w formie zasiłku stałego, okresowego i celowego przyznano celowo i zasadnie. W aktach znajdują się zaświadczenia o wysokości dochodów i inne niezbędne dokumenty mające wpływ na ustalenie sytuacji dochodowej, majątkowej czy rodzinnej osób i rodzin. Decyzje przyznające pomoc wysyłane są za zwrotnym potwierdzeniem odbioru lub odbierane osobiście przez klientów, którzy kwitowali odbiór podpisem i datą.

Kierownik Ośrodka posiada odpowiednie kwalifikacje wymagane na zajmowanym stanowisku, pracownicy socjalni zatrudnieni na stanowiskach pracowników socjalnych posiadają uprawnienia do wykonywania tego zawodu.

Warunki lokalowe w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej są niezadowalające. Brakuje pomieszczenia na rozmowy z klientami. Stan zatrudnienia pracowników socjalnych jest zgodny z art. 110 ust. 11 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz.1362 z późn. zm.).

Statut należy uaktualnić – dot. § 9, który mówi, iż decyzje z zakresu pomocy społecznej wydaje kierownik na podstawie upoważnienia Rady Gminy, co jest niezgodne z art. 110 ust. 7 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, wedle którego Wójt udziela kierownikowi Ośrodka Pomocy Społecznej upoważnienia do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości gminy. Ponadto w Statucie brak zapisów ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (Dz. U. z 2009 Nr 157, poz. 1240 ze zm.).

Regulamin organizacyjny Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej należy dostosować do obecnych stanowisk pracy i zakresów czynności na poszczególnych stanowiskach.

W wywiadach przeprowadzonych przy udzielaniu zasiłków okresowych i dożywiania odnotowano poprawki naniesione korektorem. Poprawki te dotyczyły błędów pisarskich, świadczą natomiast o niedbałości w wypełnianiu wywiadów. W kilku przypadkach stwierdzono brak aktualizacji wywiadu środowiskowego, co jest niezgodne z art. 107 ust. 4, który mówi, iż w przypadku osób korzystających ze stałych form pomocy aktualizację sporządza się nie rzadziej niż co 6 miesięcy, mimo braku zmiany danych. Należy zweryfikować kwoty przyznanych zasiłków okresowych, które zostały wskazane przez kontrolujących.

Pozytywnym jest fakt, iż w każdej szkole dzieci otrzymują pełny obiad.

W kontrolowanej jednostce kontrakt socjalny nie jest wykorzystywany jako instrument pracy socjalnej. Kontrakt sporządzany jest jedynie w ramach projektu systemowego PO KL.

Strategia Rozwiązywania Problemów Gminy Pierzchnica spełnia wymogi Art. 16 b i art. 110 art. 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz.1372 z późn. zm.). Nie wszystkie zapisy zawarte w Strategii są realizowane. Nie został powołany Zespół ds. Wdrażania i Monitorowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych, nie sporządzono raportu o realizacji Strategii za 2011 rok.

VI. Ustaleń kontroli dokonano w oparciu o:

- sprawdzoną dokumentację oraz informacje i wyjaśnienia udzielone przez pracownika socjalnego i Kierownika kontrolowanej jednostki.

Treść protokołu i wnioski wynikające z kontroli omówiono z Kierownikiem placówki.

VII. Pouczenie o prawie i terminie zgłoszenia zastrzeżeń do ustaleń zawartych w protokole kontroli oraz o prawie do odmowy podpisania protokołu:

Kierownik jednostki podlegającej kontroli może odmówić podpisania protokołu kontroli, składając w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania, wyjaśnienie przyczyny tej odmowy. Odmowa podpisania protokołu kontroli nie stanowi przeszkody do podpisania protokołu przez zespół inspektorów i sporządzenia zaleceń pokontrolnych. Kierownikowi jednostki podlegającej kontroli przysługuje prawo zgłoszenia, przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole. Zastrzeżenia zgłasza się na piśmie do dyrektora właściwego, do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu. W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń do protokołu kontroli, termin odmowy podpisania protokołu wraz z podaniem jej przyczyn biegnie od dnia doręczenia kierownikowi jednostki podlegającej kontroli stanowiska dyrektora właściwego do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego wobec zastrzeżeń. Pisemne zastrzeżenia do ustaleń zawartych w protokole kontroli są poddawane analizie przez kontrolujący daną jednostkę zespół inspektorów (§ 16 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej Dz. U. Nr 61, poz. 543).

Protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, jeden egzemplarz za poświadczaniem odbioru otrzymuje Kierownik jednostki podlegającej kontroli, drugi włącza się do akt kontroli.

Protokół sporządzono 27 kwietnia 2012 r., podpisano 4 maja 2012 r.

Protokół podpisali:

Ze strony kontrolującej:

1. Renata Gwóźdź
2. Barbara Nowak
3. Zofia Syska

Ze strony kontrolowanej:

Kamila Jurek – Kierownik GOPS